

Motion till riksdagen 2023/24:397

av Ludvig Aspling och Nima Gholam Ali Pour (båda SD)

Krafttag mot illegal migration för ett säkrare Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra utvisning i rikets intresse och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om avtal för utvisningar av utlänningar till säkra tredjeländer och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om begränsningar kring främlingspass och resedokument och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta krav för att erhålla ställning som varaktigt bosatt och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I takt med att migrationen till Sverige har ökat, har även tendensen hos utlänningar att stanna kvar i Sverige efter ett beslut om avslag och utvisning ökat. Särskilt bland asylsökande är det många som väljer att gå under jorden för att bli en del av ett snabbt växande skuggsamhälle.

Det finns ingen exakt siffra över hur många som uppehåller sig illegalt i Sverige, men trots uppåt 180 000 ärenden om utvisning och avvisning som Polismyndigheten fått i uppdrag att verkställa sedan 2012, har blott 50 000 kunnat verkställas. Enligt Migrationsverkets prognos från juli 2022 väntas ytterligare uppåt 30 000 personer avvika under de kommande tre åren. Utöver detta finns redan i dag drygt 16 000 personer i Polismyndighetens balans för verkställighet, vilket inte innefattar EES-medborgare som de facto saknar rätt att vistas i landet. Det står klart att Sverige har ett stort problem med illegal migration och ett växande skuggsamhälle.

Att uppehålla sig illegalt i landet innebär att stå utanför rättssystemet och utan sociala skyddsnät. Som illegal invandrare kan man i princip enbart livnära sig på olika typer av kriminalitet såsom prostitution, droghandel, inbrott eller rån, i bästa fall på

svartjobb utan kollektivavtal, försäkringar eller möjligheten att vända sig till myndigheter om man blir utnyttjad.

Åtgärder måste vidtas för att krympa detta skuggsamhälle, såväl för att upprätthålla det svenska samhällskontraktet som för att skydda de människor som far illa.

Efter riksdagsvalet 2022 tillträdde en ny regering med stöd av Sverigedemokraterna utifrån den gemensamma överenskommelsen i Tidöavtalet. Detta avtal omfattar ett stort antal nödvändiga reformer på migrationsområdet, inklusive när det gäller skuggsamhället, illegal migration och gränskontroller. Sverigedemokraterna kommer följa upp avtalet, men lägger nedan fram ett antal förslag som inte direkt omfattas av avtalet.

Avlägsnande av utlänningar

Återinför utvisning i rikets intresse

I Sverige har den högsta statsledningen, tidigare konungen och i dag regeringen, alltid haft en särskild och extraordinär möjlighet att utvisa en utlänning när det befanns ligga i rikets intresse, eller rörde hot mot rikets säkerhet. Uttryckliga bestämmelser om detta infördes i samband med vår första utlänningslagstiftning 1914, i samband med det ökade internationella resandet, och det annalkande krigshotet. I förarbetena diskuterades de olika skälen för dessa utvisningsgrunder, som beskrevs som:

[...] till sin natur i hög grad olikartade och skiftande. Deras betydelse är väsentligen beroende på de inre eller yttre politiska förhållandena vid hvarje särskild tidpunkt: sålunda kan samma handling, som under ett lugnt tidsskede synes rätt oskadlig, vid en inre kris eller inför hotande krigsfara befinnas vara för allmän ordning eller säkerhet så vådlig, att densamma fullt motiverar gärningsmannens utvisande.¹

Utvisningsgrunderna behölls under mellankrigstiden och andra världskriget, och även därefter, i det oroliga omvärldsläget. Först 1976 avskaffades möjligheten att utvisa en utlänning med hänsyn till rikets intresse, medan möjligheten att utvisa en utlänning med hänsyn till rikets säkerhet behölls, och finns kvar än i dag, om än i modifierad form, genom lagen (2022:700) om särskild utlänningskontroll (LSU). Skälen för att avskaffa möjligheten att utvisa en utlänning med hänsyn till rikets intresse var bland annat att bestämmelsen inte hade använts sedan kriget, och att ”något egentligt behov under nuvarande förhållanden inte föreligger”.²

Sverige befinner sig i dag i en kraftigt förändrad situation, både inom riket och internationellt, jämfört med år 1976. Ett fullskaligt krig pågår i vårt närområde, Sveriges relationer till främmande makter är av större vikt för politiken än på decennier, samtidigt som vårt land slits sönder av ständiga bombdåd, skjutningar och etnisk segregering. Under dessa svåra omständigheter framstår det som orimligt att Sveriges regering står helt utan möjlighet att utvisa en utlänning som uppenbarligen utgör en fara för Sverige, så länge den inte är tydligt och direkt kopplad till våld, i princip terrorism. Precis som riksdagen framförde för över ett sekel sedan kan en handling som kan förefalla oskyldig under normala omständigheter istället vara vådlig för Sverige givet de svåra omständigheter vårt land befinner sig i.

Det bör betonas att denna typ av utvisningsgrund är relativt vanlig bland etablerade liberala demokratier. Såväl Danmark som Norge har liknande bestämmelser, i det

¹ Prop. 1913:42, s. 25–26.

² Prop. 1975/76:18, s. 157.

senare fallet av hänsyn till ”grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn”. I Storbritannien kan utvisning istället ske om det anses vara till gagn för det allmänna, medan man i Polen talar om utvisning ifall det krävs av ”republikens intresse”. En djupare utredning skulle sannolikt visa på fler exempel både inom EU och i övriga västvärlden.

För det fall rikets intresse kräver att en utlänning avlägsnas härifrån, eller vägras inresa, bör alltså Sveriges regering i enskilda fall kunna fatta ett sådant beslut. En sådan möjlighet bör utredas och i förekommande fall återinföras.

Avtal för utvisningar till säkra tredjeländer

I vissa fall är det inte möjligt att utvisa utlänningar till deras hemland, exempelvis för att de riskerar omänsklig behandling i hemlandet. Det kan också vara att det inte går att avgöra vilket land som utlänningen skall utvisas till. I sådana fall bör särskilda avtal slutas med säkra tredjeländer, dit utlänningar kan utvisas. Huruvida utlänningen har en anknytning till tredjelandet i fråga skall inte vara avgörande, så länge det inte uppenbarligen strider mot Sveriges internationella åtaganden.

I och med hur viktig denna fråga är för upprätthållandet av reglerad invandring måste regeringen anstränga sig för att få till dessa avtal. Vid behov skall regeringen använda sig av dels internationellt bistånd, dels handelsrelationer för att få till ett fungerande samarbete. Detta kan också med fördel genomföras på EU-nivå, där flera länder, däribland Danmark och Österrike, föreslagit liknande modeller. Inspiration kan i viss mån också hämtas från Australiens framgångsrika arbete mot illegal migration över havet, där avtal slutits med andra stater om mottagande av migranter.

Tillståndsprovningen

Begränsningar kring främlingspass och resedokument

Främlingspass och resedokument är två passhandlingar som Sverige kan bevilja en utlänning, normalt sett en skyddsbehövande. Medan främlingspass är någonting Sverige infört på nationell nivå, regleras resedokument i flyktingkonventionen. Dessa handlingar är internationella resehandlingar, och särskilt resedokument accepteras av näst intill alla stater. Återvändandeutredningen (Ju 2017:09) har i sitt betänkande Klarlagt identitet – om utlänningars rätt att vistas i Sverige, inre utlänningskontroller och missbruk av identitetshandlingar (SOU 2017:93) visat att svenska resehandlingar är åtråvärda på den svarta marknaden, och mycket fusk förekommer kring utfärdandet och användandet av dessa handlingar.

Den nämnda utredningen föreslog därför vissa nya strängare bestämmelser kring främlingspass och resedokument, som regeringen sedan förelagt riksdagen genom proposition (prop. 2020/21:159). Förslagen var dock i huvudsak meningslösa. Rätten till resedokument begränsades endast för en extremt liten grupp, och även när det gäller främlingspass omfattas endast en mindre grupp av de strängare reglerna. Konsekvensen är i praktiken att en utlänning kan ansöka om och erhålla exempelvis ett nytt resedokument i veckan om utlänningen skulle vilja det, utan att det går att neka utlänningen detta. En sökande skulle rentav kunna angiva i ansökan att han personligen förstört sitt resedokument, utan anledning, och ändå beviljas ett nytt.

Allt detta förefaller orimligt, nästintill stötande mot rättskänslan. Det måste finnas en rimlig gräns. Rätten att erhålla såväl resedokument som främlingspass måste begränsas, så att Sverige inte längre blir ett nyckelland i internationell handel med resehandlingar. Att erhålla en resehandling måste betraktas som ett privilegium, och det kan inte anses acceptabelt att en enskild behöver ansöka om flera nya sådana på ett fåtal år. Även andra bestämmelser kring resehandlingarna måste göras strängare, så att det blir lättare att vid behov bevilja handlingar med kortare giltighetstid, eller med begränsningar i giltighetsområde, exempelvis endast vissa länder.

Allt detta bör skyndsamt utredas, i synnerhet förenligheten med EU-rätten och folkrätten.

EES

Skärpta krav för VABO

Den rättsliga figuren ställning som varaktigt bosatt (VABO) infördes i Sverige 2006 efter ett EU-direktiv. En tredjelandsmedborgare med VABO erhåller rätt till fri rörlighet på ungefär samma sätt som en EU-medborgare. Utöver detta skall VABO förenas med ett uppehållstillstånd om minst fem år, samtidigt som ställningen i sig gäller utan tidsgräns. I Sverige beslutade regeringen att förena VABO med permanent uppehållstillstånd (PUT).

I och med de nya regler i utlänningsrätten som trädde i kraft den 20 juli 2021, omfattas nu möjligheten att erhålla PUT genom bestämmelserna om VABO av samma krav som PUT i övrigt, alltså vissa krav på främst försörjningsförmåga.

Sverigedemokraterna motsätter sig förekomsten av permanenta uppehållstillstånd överhuvudtaget, och föreslår istället att ställning som varaktigt bosatt skall förenas med ett tidsbegränsat uppehållstillstånd. Dess varaktighet skall efter EU-rättens minimikrav vara fem år. Regeringen bör i det fortsatta arbetet på EU-nivå arbeta för att VABO-direktivet förändras, så att medlemsstaterna får större möjlighet att tidsbegränsa denna rättsliga figur.

Ludvig Aspling (SD)

Nima Gholam Ali Pour (SD)